

Коваленко Людмила Олександрівна, к.т.н., доцент, Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Радченко Кирил Андрійович, студент, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, rp@khadi.kharkov.ua

ВИЯВЛЕННЯ ФАКТОРІВ, ЯКІ МАЮТЬ ВПЛИВ НА КІЛЬКІСТЬ ДОРОЖНЬО - ТРАНСПОРТНИХ ПОДІЙ В УКРАЇНІ

В Україні за останні п'ять років зареєстровано 293 тис. дорожньо-транспортних пригод, у яких загинуло майже 35 тис. і травмовано понад 286 тис. осіб. У минулому році зареєстровано 21,7 тис. дорожньо-транспортних пригод, у яких загинуло 4,7 тис. осіб, серед яких 144 дитини, і постраждало майже 39 тис. осіб, серед яких 3,2 тис. дітей [1]. Переважну більшість дорожньо-транспортних пригод скоєно з вини водіїв транспортних засобів (77 відсотків загальної кількості).

Дорожньо-транспортні події викликані різними причинами.

Вивчення їх дуже важливе для розробки заходів щодо забезпечення безпеки руху [2]. На підставі аналізу дорожньо-транспортних подій виявлено, що розміри аварійності й травматизму перебувають у залежності від наступних факторів:

- інтенсивності руху та складу транспортного потоку;
- стану доріг, їхнього встаткування, облаштування та благоустрою;
- умови видимості;
- схеми організації дорожнього руху;
- наявності зупинок міського маршрутного пасажирського транспорту;
- наявність місць тяжіння населення в межах перехрестя;
- інтенсивності пішохідного руху;
- технічного стану транспортного засобу;
- погодно-кліматичних умов;
- психофізіології учасників дорожнього руху [3].

Крім зазначених факторів існує ще цілий ряд інших, які також впливають на стан аварійності та травматизму, але їх дія у порівнянні з вище переліченими несуттєва.

Прийнята державною автомобільною інспекцією класифікація факторів та причин дорожньо-транспортних подій відображена у номенклатурі діючої системи обліку. За даною класифікацією фактори та причини, що сприяють виникненню дорожньо-транспортних подій, розподілені на три великі групи: людина, транспортні засоби, дорога.

Але як будь-яку систему, так і транспортну систему, з точки зору безпеки не можливо розглядати як окремі сукупності елементів її підсистем, а тільки в їх взаємодії. Тобто, різноманіття існуючих факторів, які впливають на безпеку дорожнього руху, необхідно вивчати з відношенням до конкретних умов руху.

При цьому, при визначенні впливу одного з факторів, можливо вже спрогнозувати вплив іншого фактора, який з ним безпосередньо пов'язаний. Так, наприклад, при визначенні впливу інтенсивності руху транспортного

поток на безпеку дорожнього руху можна спрогнозувати яким чином впливає на цей показник швидкість руху транспортного потоку. А саме, при збільшенні інтенсивності руху транспортного потоку імовірність виникнення дорожньо-транспортної події на одиницю транспортного засобу зростає, але оскільки швидкість руху транспортних засобів знижується, то тяжкість дорожньо-транспортної події буде меншою.

Дослідження факторів, які визначають першочерговий чи менш значний вплив на безпеку дорожнього руху, є одним з найбільш важких завдань [4].

До того ж погляди на фактори та причини, що полягають в основі виникнення дорожньо-транспортної події, змінюються по мірі накопичення досвіду з організації і регулювання дорожнього руху та дослідницьких робіт в галузі безпеки дорожнього руху. Тому необхідно визначитися з критеріями, за якими буде проводитися відбір «першочергових» факторів, вивчення яких дозволить знизити аварійність перехресть.

Вивчення ж факторів, які мають імовірнісний характер та відсутність можливості керування ними (погодно-кліматичні умови, технічний стан транспортного засобу, психофізіологія учасників дорожнього руху тощо) не дозволяють зменшити їх негативний вплив на дорожній рух.

Таким чином, на безпеку дорожнього руху впливає цілий ряд факторів, які можуть діяти як окремо, так і у взаємодії. При чому ступінь дії кожного з факторів в певних умовах різна.

Тому необхідно вивчати цілу систему «Фактори – Умови руху». Так дослідження дозволять отримати результат з найвищою достовірністю та точністю.

При виборі факторів, що будуть досліджуватися, необхідно приділяти увагу такому критерію як можливість виконувати керуючі дії на них. Це дозволить визначити заходи по зменшенню їх негативного впливу на безпеку дорожнього руху і впровадити їх у життя.

Література

1. Гончаренко Ф.П. Теоретичні основи та практичні методи підвищення безпеки руху при експлуатації автомобільних доріг: Монографія. – К.: 2000.
2. Бабков В. Ф., Дорожные условия и безопасность движения: Учебник для вузов. – М.: Транспорт, 1993.
3. Гаврилов Э. В., Гридчин А. М., Ряпухин В.Н. Системное проектирование автомобильных дорог. Ч. I.: Учебное пособие. – Москва-Белгород: Издательство АСВ, 1998.
4. Білятинський О.А. та ін. Проектування автомобільних доріг: Підручник.,– К. : Вища школа, 1997.